

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

COMMISSIE VOOR DE FINANCIËN EN DE
BEGROTING

COMMISSION DES FINANCES ET DU BUDGET

woensdag

29-01-2003

10:00 uur

mercredi

29-01-2003

10:00 heures

AGALEV-ECOLO	<i>Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales</i>
CD&V	<i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
FN	<i>Front National</i>
MR	<i>Mouvement réformateur</i>
PS	<i>Parti socialiste</i>
cdH	<i>centre démocrate Humaniste</i>
SP.A	<i>Socialistische Partij Anders</i>
VLAAMS BLOK	<i>Vlaams Blok</i>
VLD	<i>Vlaamse Liberalen en Democraten</i>
VU&ID	<i>Volksunie&ID21</i>

<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>		<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>	
DOC 50 0000/000	<i>Parlementair document van de 50e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>	DOC 50 0000/000	<i>Document parlementaire de la 50e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>
QRVA	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>	QRVA	<i>Questions et Réponses écrites</i>
CRIV	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (op wit papier, bevat ook de bijlagen)</i>	CRIV	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (sur papier blanc, avec les annexes)</i>
CRIV	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (op groen papier)</i>	CRIV	<i>Version Provisoire du Compte Rendu Intégral (sur papier vert)</i>
CRABV	<i>Beknopt Verslag (op blauw papier)</i>	CRABV	<i>Compte Rendu Analytique (sur papier bleu)</i>
PLEN	<i>Plenum (witte kaft)</i>	PLEN	<i>Séance plénière (couverture blanche)</i>
COM	<i>Commissievergadering (beige kaft)</i>	COM	<i>Réunion de commission (couverture beige)</i>

<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>	<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>
<i>Bestellingen :</i>	<i>Commandes :</i>
<i>Natieplein 2</i>	<i>Place de la Nation 2</i>
<i>1008 Brussel</i>	<i>1008 Bruxelles</i>
<i>Tel. : 02/ 549 81 60</i>	<i>Tél. : 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax : 02/549 82 74</i>	<i>Fax : 02/549 82 74</i>
<i>www.deKamer.be</i>	<i>www.laChambre.be</i>
<i>e-mail : publicaties@deKamer.be</i>	<i>e-mail : publications@laChambre.be</i>

INHOUD

Samengevoegde interpellaties van 1
 - de heer Yves Leterme tot de minister van Financiën over "de verwerping van Copernicus-voorstellen" (nr. 1551)
 - de heer Geert Bourgeois tot de minister van Financiën over "het ontwerp tot wijziging van het statuut en de loopbanen van de federale ambtenaren in uitvoering van Copernicus" (nr. 1562)

Sprekers: **Yves Leterme**, voorzitter van de CD&V-fractie, **Geert Bourgeois**, **Didier Reynders**, minister van Financiën

Moties 10

SOMMAIRE

Interpellations jointes de 1
 - M. Yves Leterme au ministre des Finances sur "le rejet des propositions Copernic" (n° 1551)
 - M. Geert Bourgeois au ministre des Finances sur "le projet de modifier le statut et les carrières des fonctionnaires dans le cadre de la réforme Copernic" (n° 1562)

Orateurs: **Yves Leterme**, président du groupe CD&V, **Geert Bourgeois**, **Didier Reynders**, ministre des Finances

Motions 10

COMMISSIE VOOR DE FINANCIËN EN DE BEGROTING

COMMISSION DES FINANCES ET DU BUDGET

van

du

WOENSDAG 29 JANUARI 2003

MERCREDI 29 JANVIER 2003

10:00 uur

10:00 heures

La séance est ouverte à 10.21 heures par M. Alfons Borginon, président.

De vergadering wordt geopend om 10.21 uur door de heer Alfons Borginon, voorzitter.

01 **Samengevoegde interpellaties van**

- de heer Yves Leterme tot de minister van Financiën over "de verwerping van Copernicus-voorstellen" (nr. 1551)

- de heer Geert Bourgeois tot de minister van Financiën over "het ontwerp tot wijziging van het statuut en de loopbanen van de federale ambtenaren in uitvoering van Copernicus" (nr. 1562)

01 **Interpellations jointes de**

- M. Yves Leterme au ministre des Finances sur "le rejet des propositions Copernic" (n° 1551)

- M. Geert Bourgeois au ministre des Finances sur "le projet de modifier le statut et les carrières des fonctionnaires dans le cadre de la réforme Copernic" (n° 1562)

01.01 **Yves Leterme** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik had begrepen dat de interpellatie van de heer Bourgeois samengevoegd is met de mijne, maar ik kan mij vergissen.

In de eerste plaats stel ik vast dat het 10.25 uur is. Het is jammer dat wij onze werkzaamheden telkens later moeten beginnen, terwijl er zeer dringende wetsontwerpen op bespreking door ons liggen te wachten. Maar goed, dat is niet mijn verantwoordelijkheid.

Mijnheer de minister, mijnheer de voorzitter, collega's, ik wil in het Parlement nog eens aandacht vragen voor de uit de hand lopende situatie bij het personeel van het ministerie van Financiën, hoofdzakelijk bij de Algemene Administratie van de Belastingen. Deze legislatuur is nu drieënhal jaar bezig. Niet alleen regeren blauw, rood en groen nu samen, maar de minister van Financiën heeft nu ook de volledige bevoegdheid en de nodige ruimte om zijn visie op het personeelsbeleid van het ministerie van Financiën in realiteit om te zetten. Ik moet echter zeggen dat het feit dat in december 2002 vele duizenden ambtenaren van Financiën betoogd hebben en in zeer scherpe bewoordingen het beleid aan de kaak hebben gesteld, ons toch tot nadenken moet stemmen.

Deze minister – deze liberale minister weliswaar, die het personeel van Financiën wellicht niet zo'n warm hart toedraagt – presteert het na drieënhal jaar volstreekte bevoegdheid over het personeel, toch duizenden ambtenaren zeer uitdrukkelijk tegen hem te zien betogen. Daar zit een klein element van onrechtvaardigheid in, omdat de minister van Financiën zich eigenlijk nauwelijks heeft bemoeid met dat personeelsbeleid. Ik denk dat wat de implementatie van Coperfin betreft, het precies een van de elementen van ergernis van het personeel is – terecht trouwens – dat de minister van Financiën maar

01.01 **Yves Leterme** (CD&V): Je souhaite attirer votre attention sur la dégradation de la situation du personnel de l'administration des contributions. Le ministre des Finances dispose de la marge de manœuvre nécessaire pour traduire dans la pratique sa conception de la politique du personnel. En trois ans et demi, il a réussi à monter des milliers de collaborateurs contre lui. Il a donné carte blanche au ministre Van den Bossche, ce qui lui est reproché. Le dépôt d'un projet de protocole d'accord 24 heures avant une grève annoncée est d'ailleurs illustratif de son manque de respect pour le personnel et les partenaires sociaux. L'examen de ce texte n'a pu être entamé que le 18 décembre dernier, alors qu'il devait être adopté le 15 janvier au plus tard.

Le recours excessif aux consultants a suscité la méfiance. Lors de la préparation de la réforme Coperfin, ces consultants ont veillé à s'assurer une marge suffisante, afin de pouvoir

heeft laten waaien tot de herfst van vorig jaar. Eigenlijk heeft hij minister Van den Bossche vrij spel gegeven om zich volledig met het personeel van Financiën in te laten.

Nu, in elk geval getuigt het niet van veel stijl pas 24 uur voor een aangekondigde actie een ontwerp van protocolakkoord voor te leggen. De tekst daarvan kon pas op 18 december worden besproken, terwijl de uiterste datum voor de aanvaarding van de tekst op 15 januari was gefixeerd. Zo voert men geen respectvol gesprek met de sociale partners en met het personeel. Dat kan alleen ingegeven zijn door een gebrek aan ernst en een gebrek aan achting voor het personeel van Financiën. Ik denk dat die mensen daar stilaan genoeg van hebben en ik kan hun geen ongelijk geven.

Ik wil een aantal knelpunten naar voren brengen. Ik zal proberen ze te groeperen rond een drietal of een viertal invalshoeken.

Een eerste element van argwaan is het overvloedige gebruik van consultants bij die hele hervorming. Die consultants zijn zich als het ware aan het ingraven; als een kanker bijten zij zich vast in de personeelsstructuur van Financiën. Bij het opzetten van de Coperfin-hervorming hebben zij in voldoende ruimte voorzien om ook op termijn aan de slag te blijven: bij de assessments en bij allerlei procedures waarbij een beroep gedaan wordt op hun diensten, op basis van bijzonder dure contracten. Ik denk dat wij dat toch eens opnieuw moeten afwegen. Dat moet toch met enige kritische zin bekeken worden. Ik druk mij misschien wat plastisch uit, maar ik heb de indruk dat die consultants zich vooral hebben beziggehouden met het installeren van jackpots in de administratie van Financiën, zodat zij in de loop van de volgende jaren die eenarmige bandiet geregeld zullen kunnen gebruiken om geld te incasseren voor prestaties die evengoed door de deskundige ambtenaren van Financiën zelf zouden kunnen worden uitgevoerd.

Een tweede element van argwaan betreft de vergelijkende selecties.

Vroeger gaven examens nog een waarborg op een betrekking als men slaagde. De garantie dat wie slaagt in een vergelijkend examen of een vergelijkende selectie, ook promotie krijgt, valt weg. Dat is, meen ik, toch wel een bijzonder zwaar element van demotivering. Daarbij komt dat bij heel het systeem dat wordt voorgesteld, volgens mij de gevaren van een overdreven politisering van de belastingdiensten heel sterk om de hoek komen kijken. De belastingdiensten zijn terecht aangemerkt als voorbeelden inzake depolitisering en objectieve beoordeling. Dat is cruciaal, want het gaat om belastingdossiers en om de belangen van burgers. Wij stellen vast dat in het systeem dat door Van den Bossche en Reynders aan de administratie wordt opgedrongen, de mogelijkheden tot politisering zijn ingebakken. Zij sorteren reeds hun eerste effecten. Ik denk aan het dossier Umicor, waar op zijn minst de indruk bestaat bij de ambtenaren van de belastingdiensten dat terzake sprake is van politieke inmenging. Door het systeem dat aan de administratie wordt opgelegd, kunnen tot en met de taxatieambtenaren – die toch een bijzonder belangrijke rol vervullen – het voorwerp uitmaken van politieke chantage omdat hun carrièreverloop en de gevolgen die worden gegeven aan het met succes doorstaan van selectietesten, onderhevig is aan een politieke beoordeling. Ik kan mij niet van de indruk ontdoen dat dit een

conserver leur emploi au terme de leur mission. Il me semble qu'ils obtiendront, au cours des prochaines années, d'importantes sommes d'argent en échange de prestations qui pourraient tout aussi bien être confiées aux fonctionnaires experts des Finances.

Quiconque est lauréat d'un concours ou est choisi à l'issue d'une procédure de sélection obtient normalement une promotion. Or cette garantie est désormais caduque, ce qui est une source de démotivation. En outre, le risque de politisation des services fiscaux n'est pas imaginaire. C'est ainsi que nous avons l'impression qu'il y a eu immixtion politique chez Umicor, par exemple.

La hiérarchie peut y transférer d'une fonction à l'autre les travailleurs temporaires sans aucune motivation. D'autre part, l'élaboration de plans relatifs aux besoins en personnel annuels ou bisannuels est susceptible d'aboutir à la suppression, à l'occasion d'un assainissement fortuit, d'un certain nombre de fonctions exercées par certaines personnes.

Tant qu'il n'y a aucune proposition d'insertion barémique pour le niveau A, le ministre ne peut attendre que l'on approuve une série de propositions de réformes statutaires. Concernant le niveau B, nous constatons que l'on persiste manifestement à mettre en place une procédure de sélection pour permettre aux intéressés de quitter la carrière générale d'expert financier pour embrasser une carrière spécifique d'expert fiscal.

A mon avis, il ne devrait exister à ce niveau-là qu'une seule carrière car traiter différemment des gens qui font le même travail n'a aucun sens. Au demeurant, les examens pour entrer dans la carrière

bewuste strategie van de minister is. Hij werkt de politisering van de belastingadministratie mee in de hand.

Die politisering is trouwens ook te merken bij de interim-ambtenaren. Mensen die ad interim functies uitoefenen bij gebrek aan vastbenoemden worden op dit moment gewoon verplaatst van de ene functie naar de andere, zonder motivering en volgens het goedgevoelen van de hiërarchie, die zich laat beïnvloeden met de verwachting daarvoor ook de beloning te ontvangen die zich politiek laat vertalen. Ook de opmaak van jaarlijkse of tweejaarlijkse personeelsbehoefteplannen zal aanleiding kunnen geven tot het toevallig wegsaneren van een aantal functies waarin een aantal mensen actief is. Ik denk aan efficiënt taxerende ambtenaren, die wellicht wat storend zijn voor de politiek van de minister of voor de politieke belangen van de minister.

Met betrekking tot een aantal problemen per niveau, wil ik kort stilstaan bij – ten eerste – het niveau A. Het lijkt mij duidelijk, mijnheer de minister, dat zolang er geen voorstellen zijn van inschaling voor het niveau A, het bijzonder moeilijk is te verwachten dat men akkoord zal gaan met een aantal voorstellen tot hervorming van statuut en tot implementatie van Coperfin.

Met betrekking tot niveau B stellen wij vast dat blijkbaar wordt doorgegaan met het installeren van een vergelijkende selectie om van de algemene loopbaan van financieel deskundige over te gaan naar een specifieke loopbaan van fiscaal deskundige. Als men de zaken van dichtbij bekijkt, meen ik nochtans dat er bijzonder weinig reden om een onderscheid te maken tussen, enerzijds, de algemene loopbaan van financieel deskundige en, anderzijds, de specifieke loopbaan van fiscaal deskundige. Het is duidelijk dat voor de werkzaamheden die op het niveau B – het vroegere 2plus – worden gedaan, er eigenlijk maar één loopbaan kan zijn, namelijk de fiscale loopbaan. Het heeft geen zin om mensen die hetzelfde werk verrichten, verschillend te behandelen.

De examens voor de loopbaan van fiscaal deskundige zijn trouwens zeer zwaar. Ik vind dat de voordelen van het slagen in die examens veel te langzaam voelbaar worden, waardoor mensen niet worden aangemoedigd om te kiezen voor die loopbaan van fiscaal deskundige, terwijl het tekort met betrekking tot de werking van de belastingdiensten en het tekort aan deskundig personeel zich nu juist voordoet bij mensen met dit profiel.

Door het systeem van de competentietests, waarbij men pas na een aantal jaren aan de volgende test mag deelnemen, wordt het trouwens voor mensen met enige jaren beroepservaring gewoon oninteressant om over te stappen naar de fiscale loopbaan in niveau B. De loopbaan wordt langer terwijl er, ik herhaal het, nu reeds een chronisch personeelstekort vast te stellen is. Dit tekort geraakt niet opgevuld en daarbij komt dat de komende jaren – dit blijkt uit de leeftijdspiramide – op versnelde wijze heel wat ambtenaren van Financiën met pensioen gaan. Met de richting die Coperfin uitgaat, zal het tekort zich nog gaan uitdiepen.

Wat het niveau C betreft, het vroegere niveau 2, wil ik even stilstaan bij het element competentietest. In het algemeen vind ik dat dit element het principe dreigt te ondergraven dat men in een goede

d'expert fiscal sont très durs et les lauréats ne peuvent bénéficier assez vite des avantages liés à la réussite de cet examen. Cependant, c'est pour ces fonctions spécifiques que l'on observe un manque chronique de personnel.

Pour ce qui concerne le niveau C, je déplore que, dorénavant, les fonctionnaires soient rémunérés en fonction de la réussite d'un test de compétences, alors qu'ils ont toujours été rémunérés en fonction du travail fourni. Il avait été annoncé que ces tests ne porteraient que sur les tâches spécifiques au département.

Or, il appert qu'ils ont trait en grande partie à des programmes informatiques que la plupart des membres du personnel n'utilisent même pas. Les participants n'ont guère le temps de se préparer. Les plus de 45 ans, tout particulièrement, éprouvent des difficultés à réussir les tests.

Les tests seraient suivis d'un entretien d'une heure. Le ministre se rend-il bien compte de l'incidence organisationnelle, sachant que 10.000 à 15.000 fonctionnaires sont concernés? En outre, le test *in-basket* est sans rapport aucun avec la réalité.

Les revendications des syndicats pour le niveau D sont essentiellement d'ordre pécuniaire, mais ces exigences-là ne sont pas non plus prises au sérieux et n'ont fait l'objet d'aucune discussion au sein du comité B.

Comment le gouvernement réagit-il face à cette situation dramatique et à l'inquiétude – légitime – des fonctionnaires?

administratie loon naar werken krijgt. Nu wordt het 'loon naar slagen in competentietest'. Het is best denkbaar dat iemand met brio in een competentietest slaagt, maar in de feiten geen goed presterend ambtenaar blijkt te zijn. Voor een aantal mensen zal dit wel het geval zijn, maar het verschuiven van het principe 'loon naar werken' naar 'het slagen in een competentietest' lijkt mij niet volledig de goede richting te zijn.

Wat die competentietest betreft, was oorspronkelijk voorgesteld dat die vooral te maken zou hebben met het werk dat de betrokkenen moeten uitvoeren. Dit lijkt een logische redenering. Nu blijkt dat belangrijke elementen van de competentietest te maken hebben met computerprogramma's, terwijl op dit moment heel weinig personeelsleden van Financiën – de meeste nauwelijks of helemaal niets – te maken hebben met die programma's.

Wat het meest stoort, mijnheer de minister, is het feit dat die tests worden afgenomen zonder dat aan de betrokken ambtenaren de kans wordt geboden om zich terzake voor te bereiden. Dit geeft aanleiding tot resultaten en slaagpercentages die beneden peil geraken - 40%, 45% - terwijl een slaagpercentage van 80% de doelstelling was. Vooral 45-plussers geraken in de problemen wanneer zij met die competentietest geconfronteerd worden. Dit heeft niets te zien met het goed uitvoeren van werkzaamheden die hun zijn toevertrouwd, maar het heeft voor een groot deel te maken met computerkennis. Zij krijgen niet voldoende voorafgaande opleidingskansen om zich terzake voor te bereiden. Ik ga het wat cynisch uitdrukken. Men heeft in een nieuw programma voorzien, met de naam LOCO. Ik weet niet of u de vertaling van het Spaanse woord 'loco' kent, maar voor dit element van die competentietests is het woord loco goed gevonden.

Met betrekking tot de voorbereiding van de ambtenaren op die tests, is er nog een anekdote. Ik heb begrepen dat er op een bepaald ogenblik aan de ambtenaren van de niveaus B en C diskettes met programma's werden rondgedeeld. Die diskettes bleken echter behept met een programmatiefout, waarna er een nieuwe diskette moest worden rondgedeeld. Dat is een mooi voorbeeld van de improvisatie waarmee het geheel wordt georganiseerd.

Wat de competentiemeting, de competentietests en het gesprek achteraf betreft, hebben wij vastgesteld dat het gesprek inzake duurtijd ongeveer berekend wordt op iets minder dan een uur. Als men rekent op 10.000 à 15.000 ambtenaren die dit gesprek moeten afleggen, dan vraag ik mij af of men reeds voor ogen heeft welke impact dit zal hebben op de organisatie van de diensten met betrekking tot tijdsgebruik.

In verband met de competentietests wens ik er nog op te wijzen dat ik uit de reacties die ik heb gehoord over de zogenaamde In Basket-tests de indruk heb dat dit niet veel te maken heeft met de alledaagse werkpraktijk. Ik heb ook de grootste vragen bij deze competentietests ten aanzien van niveau C.

Ten slotte, wat het niveau D betreft, wens ik te onderstrepen dat de eisen van de vakorganisaties vooral pecuniair waren. Ze waren vooral gericht op de verloning. Ik heb de indruk dat men die eisen niet au serieux neemt. Er zijn een aantal voorstellen die zouden

worden besproken in het comité B. Ik heb echter begrepen dat dit totnogtoe nog niet gebeurd is en dat de minister ook geen haast maakt om daar werk van te maken.

Samenvattend denk ik dat de personeelssituatie door de ambtenaren terecht als dramatisch wordt aangevoeld. Ik heb u 3,5 jaar aan het werk gezien en ik heb zo stilaan de indruk dat u vooral uit bent op grote verklaringen, op spektakel en op presentaties ten aanzien van uw ambtenaren. Wanneer het erop aankomt om zelf te zorgen voor een betere werking van en betere werkvoorwaarden voor uw administratie – dit geldt voor zowel statuut, verloning, omkadering als materieel -, dan bent u hierin minder geïnteresseerd.

U bent dus mee verantwoordelijk voor de al maar stijgende ergernis bij het personeel van Financiën. Dit zal zich misschien vertalen in een nog minder goede werking van die administratie. Als liberaal is dit misschien uw oogmerk. Wij vinden dat belastingdiensten goed moeten kunnen werken. Ze moeten de belasting op een rechtvaardige wijze kunnen heffen ten aanzien van degene die de belasting verschuldigd is. Uw oogmerk is blijkbaar anders. Ik betreur dat. Ik had van u in dit Parlement graag wat meer vernomen over uw positie in dit dossier op dit moment. Wat is het standpunt van de regering tegenover de terechte sociale onrust bij het personeel van Financiën.

Voorzitter: Olivier Maingain.

Président: Olivier Maingain.

01.02 Geert Bourgeois (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, mijn interpellatie gaat over hetzelfde onderwerp. Mijnheer de minister, ik heb niet zoveel ervaring met deze commissie voor de Financiën als collega Leterme. Ik kan mij echter ook niet van de indruk ontdoen dat de ambtenaren van Financiën over het algemeen stipter zijn dan deze commissie voor de Financiën in de Kamer van Volksvertegenwoordigers. Ik sluit mij in die zin dus aan bij de openingswoorden van collega Leterme.

Ik ben zeker geen ervaringsdeskundige. Ik heb echter het gevoel - voor zover ik daarmee enige ervaring heb - dat de ambtenaren van Financiën over het algemeen gedreven en bekwaam zijn. Ze hebben de faam dat ze objectief en gedepolitiseerd zijn. Er is nu een enorm groot ongenoegen binnen die grootste federale administratie, mijnheer de minister. Er is een massale betoging geweest op 12 december. Daarna zijn er nieuwe voorstellen geformuleerd door de regering. Deze voorstellen dateren van 20 december. Ze zijn pas begin januari ontvangen door de bonden. Ze worden nu door het verenigde vakbondsfront unaniem verworpen.

Ik denk dat dit een heel belangrijk signaal is dat regering toch tot nadenken zou moeten stemmen. Het ligt niet zo voor de hand en het is niet zo evident dat in deze grootste overheidsadministratie er zo'n massaal protest ontstaat tegen een hervorming. Deze hervorming is weliswaar grotendeels gestuurd door uw collega Van den Bossche, maar u bent wel de minister die verantwoordelijk is voor Financiën.

Er zijn nogal wat breekpunten die bij de bonden leven. Ik zou hierover ook graag uw standpunt kennen, mijnheer de minister. Ik denk dat deze breekpunten kunnen worden geschematiseerd in een

01.02 Geert Bourgeois (VU&ID):

Les fonctionnaires des Finances ont la réputation d'être motivés, compétents et dépolitisés. Leur protestation massive est, dès lors, inhabituelle.

Le 20 décembre 2002, le gouvernement a présenté ses nouvelles propositions, qui ont été rejetées à l'unanimité par les syndicats. Ceux-ci ont cité trois points de rupture.

Ils craignent d'abord une politisation et une perte d'objectivité. La réussite à un examen ou à une sélection n'offre plus aucune garantie. Les examens ne comportent pas assez de critères objectifs et les fonctionnaires ont insuffisamment de possibilités de recours. Ils demandent, en outre, que la mutation prime la promotion et le recrutement.

Un deuxième problème concerne les tests d'aptitude. Tout en admettant qu'ils doivent

drietal essentiële zaken. Het eerste grote bezwaar heeft betrekking op de afbraak van de objectiviteit. Ze gaat over het gevaar voor politisering, het gevaar voor subjectiviteit. Het tweede grote bezwaar heeft betrekking op de competentietests en het derde grote bezwaar op de specifieke problemen op de diverse niveaus, met name A, B, C en D.

Het eerste bezwaar is de afbraak van de objectiviteit. Mijnheer de minister, uw ambtenaren klagen erover dat slagen voor een examen met een vergelijkende selectie geen enkele garantie meer biedt om daadwerkelijk gehonoreerd te worden. Dit was voorheen wel het geval. Zij zeggen dat ze worden overgeleverd aan de wil van de managers. Zelfs voor een wijziging van functie in eenzelfde graad is er zo'n examen. Die examens bevatten echter onvoldoende objectieve criteria om aan iedereen een houvast te bieden en om een rechtszekerheid te bieden binnen uw departement.

Ook over de mutatieregeling heerst er onduidelijkheid. Zij vragen daar om voorrang te geven aan mutatie op bevordering en op aanwerving, in die volgorde. Bent u het daarmee eens? Kunt u dat onderschrijven?

Het derde belangrijke punt bij die objectiviteit en bij die subjectieve criteria die ingang vinden, is het bezwaar van de bonden dat er onvoldoende beroepsmogelijkheid is. Zij vinden dat wanneer men zich gepasseerd voelt men op elk ogenblik en in elke fase beroep moet kunnen aantekenen. Ook daarin werd blijkbaar niet voorzien.

Ik kom dan tot de competentietests. Collega Leterme heeft hierop ook al gewezen. Als ik de mensen uit de administratie hoor, dan heb ik het gevoel dat zij er helemaal niet tegen zijn dat zij hun vaardigheden moeten bijwerken. Ze zijn niet tegen permanente vorming. Mijns inziens niet geheel ten onrechte pleiten ze er echter wel voor dat deze tests en vorming hoofdzakelijk betrekking zouden hebben op hun fiscale deskundigheid, op de deskundigheid die zij ten gronde nodig hebben in de materie. Nu zijn de competentietests toegespitst op computervaardigheid.

De tests zijn ook toegespitst op de In Basket. Tegen deze In Basket bestaan bezwaren. Zij hebben immers niets te maken met de alledaagse praktijk.

De tests worden ten slotte afgerond door een gesprek achteraf. De perceptie van dit gesprek is dat het een subjectief element is. De bonden pleiten voor een systeem van permanente, gecertificeerde vorming op bepaalde tijdstippen in het verloop van de loopbaan.

Mijnheer de minister, ik denk in elk geval dat zij ten gronde met hun argument een punt hebben. Ook over die zaak vraag ik uw mening.

Ten slotte zal ik niet in detail herhalen wat al door collega Leterme is gezegd. Dit betekent echter niet dat ik het minder belangrijk zou vinden. Ik vraag dan ook uw aandacht voor de heel specifieke problemen binnen de diverse niveaus die zijn aangekaart in de breekpuntennota van de bonden. Op het niveau A zijn de voorstellen erg onvolledig. De inschaling ontbreekt voor dat niveau. Er is ook kritiek op het niveau B. De splitsing tussen het fiscale en het financiële gedeelte is voor dit niveau op niets gebaseerd. De

régulièrement affiner leurs connaissances, les fonctionnaires estiment que les tests doivent porter sur des aspects fiscaux et non sur des connaissances en matière informatique. Les tests *in-basket* n'ont par ailleurs aucun caractère réaliste.

Le troisième point de rupture concerne les problèmes spécifiques par niveau, déjà énumérés par M. Leterme.

Cette réforme est un échec et, dès lors, un sérieux aménagement s'impose.

examens houden ook geen garantie in op een hogere weddeschaal in. Voor het niveau C is er de kritiek die collega Leterme al naar voor heeft gebracht. Dat is ook zo voor niveau D. Ten slotte is er nog het specifieke aspect van het personeel van de hypotheekbewaringen. Voor hen zijn er nog geen uitgewerkte voorstellen. Ik denk dat die – op het eerste gezicht meer gedetailleerde – kritiek daarom niet minder belangrijk is.

Ik vraag dus uw aandacht voor de geformuleerde kritiek op elk van die niveaus. Mijnheer de minister, ik zou het in elk geval en in het algemeen belang geen goede zaak vinden, mocht dit niet kunnen worden opgelost. Ik herhaal dat de ambtenaren van Financiën over het algemeen een beeld van echte civil servants geven. Zij geven een beeld van goede, bekwame ambtenaren. Dergelijk massaal ongenoegen is een bewijs dat uw paars-groene regering de hervorming op zijn minst slecht heeft aangepakt. Het is een mislukking. Er moest een massale betoging worden verwerkt. Nieuwe voorstellen werden gedaan. Deze voorstellen werden door de bonden opnieuw en unaniem verworpen. Ik denk dat dit van de regering grondig reflectiewerk en grondige bijsturing vraagt.

Ik vraag uw antwoord op al deze problemen.

01.03 Minister **Didier Reynders**: Mijnheer de voorzitter, eerst en vooral wil ik drie zaken zeggen in verband met de maatregelen die werden genomen sedert het begin van deze legislatuur.

Ten eerste, bij Financiën zijn er nu meer aanwervingen dan gedurende meer dan twintig jaar. Er is dus een verhoging van het personeel bij Financiën. Dat is een verandering vergeleken met het vorige beleid.

Ten tweede, wat de informatica betreft, is er bijna een verdubbeling van het investeringsprogramma. In 2000 beschikte ik nog over 45 miljoen euro voor informatica. Er was een eerste beslissing genomen dat dit budget tot 65 miljoen euro zou stijgen. Voor 2003 heb ik de mogelijkheid om tot 110 miljoen euro te gaan. Er is dus een zeer belangrijke verandering, niet alleen wat de aanwervingen betreft maar ook wat de informatica betreft.

Ten derde, wat de efficiëntie van Financiën betreft, is er nu ook een evolutie. Niet alleen dankzij acties tegen fiscale fraude en de achterstand maar ook in vergelijking met de begroting 2002 hebben we nu meer opbrengsten voor 2002. Dat is een zeer merkwaardige evolutie, zelfs met een zeer belangrijke fiscale hervorming en een belangrijke verlaging van de belastingen, enerzijds wat de personenbelasting betreft en anderzijds nu ook voor de vennootschapsbelasting. Wij gaan naar meer opbrengsten dan voorzien in 2002. Er is dus een meer efficiënte werking van het departement. Tot nu toe hebben we volgens een eerste evaluatie bijna 300 miljoen euro meer dan voorzien in de laatste raming voor 2002. Er zijn dus meer aanwervingen, meer investeringen in informatica en er is meer efficiëntie.

Wat de loopbanen betreft, is er in ons land een algemene evolutie met de Copernicus-hervorming en wij moeten dus komen tot de toepassing van die hervorming bij Financiën. Ik heb dat altijd gezegd. Dat is een Coperfin-proces. De onderhandelingen in het sectorcomité

01.03 **Didier Reynders**, ministre: Pour la première fois depuis 20 ans, le nombre de recrutements a augmenté au sein du département des Finances. Le budget alloué au programme d'investissements informatiques a plus que doublé depuis 2000. En 2000, je disposais pour ce poste de 45 millions d'euros, en 2003 je pourrai y affecter jusqu'à 110 millions d'euros. Le département fonctionne aussi plus efficacement qu'auparavant. En dépit des importantes réformes fiscales, en 2002, les recettes dépasseront de près de 300 millions d'euros les estimations.

Les négociations au sein du comité de secteur II - Finances se sont déroulées le 18 octobre, le 14 novembre et le 18 décembre 2002, après de nombreuses réunions informelles avec tous les syndicats. Le 20 décembre 2002, des propositions relatives aux grades spécifiques ont été présentées aux organisations syndicales représentatives du SPF Finances. Le 15 janvier 2003, les syndicats ont fait savoir qu'ils n'étaient pas d'accord avec les propositions, essentiellement en raison de la disparition de la

II - Financiën hebben plaatsgevonden op 18 oktober 2002, 14 november en 18 december. Er waren dus drie vergaderingen, dit echter na veel informele vergaderingen met alle vakbonden gedurende enkele maanden. Uiteindelijk werden voorstellen omtrent de specifieke graden in mijn departement op 20 december 2002 aan de representatieve syndicale organisaties van de FOD Financiën voorgelegd. Op 15 januari 2003 deelden de representatieve syndicale organisaties mij in gemeenschappelijk front mee dat zij zich verzetten tegen de eindnota. Hun voornaamste eis houdt verband met de verdwijning van de specifieke loopbaan in de FOD Financiën. De voorstellen passen in het kader van de nieuwe loopbanen dat door de regering werd goedgekeurd en dat heeft geleid tot het koninklijk besluit van 5 september 2002 houdende hervorming van de loopbaan van sommige ambtenaren in de rijksbesturen. De specificiteit werd behouden waar ze verantwoord is. Zo blijven bepaalde bijzondere graden in de FOD Financiën behouden omdat alleen die FOD ze kent, bijvoorbeeld fiscaal deskundige, of omdat ze ondanks hun gemene aard bijna uitsluitend van toepassing zijn op de ambtenaren van Financiën, bijvoorbeeld financieel medewerker en financieel assistent. Het principe van de versnelde loopbaan via het slagen voor vergelijkende examens wordt eveneens behouden, bevordering van administratief medewerker tot financieel medewerker of van financieel deskundige tot fiscaal deskundige. Bovendien moet daar worden aan toegevoegd dat op grond van de weging van de functies meer dan 3.000 ambtenaren van niveau D werden opgenomen in niveau C.

De ambtenaren van rang 28 werden opgenomen in schaal BF3. Dit is niet het geval voor het personeel van de andere FOD's. Ten slotte worden de weddetoelagen en de vormingspremie niet afgeschaft voor degenen die ze ontvangen. Ze worden opgenomen in de wedden, in uitdoving behouden of afgetrokken van de competentietoelage. Binnenkort zullen bijkomende inlichtingen en het overzicht van de voorstellen per graad op de Coperfin-site beschikbaar zijn. Ik heb het dossier van de loopbanen bij Financiën deze morgen ter informatie voorgelegd aan de kern. Op 24 januari 2003 heeft een betoging plaatsgevonden die volgens de syndicale organisaties druk moest uitoefenen op de Ministerraad van dezelfde dag. De betoging bestond erin de toegang tot de Financietoren te blokkeren. Ik wijs erop dat deze betoging echter betrekking had op een punt dat niet op de agenda van de Ministerraad stond, in casu het mobiliteitsontwerp waarbij Financiën niet betrokken is. Ik begrijp de reacties niet altijd. Bij Financiën gaat het niet langer over mobiliteit maar over terbeschikkingstelling op vrijwillige basis. Zonder een akkoord van de ambtenaar is het onmogelijk een mobiliteit voor te stellen. Dat is niet het geval bij Financiën. In mijn departement gaat het over terbeschikkingstelling op vrijwillige basis. Ten slotte, we moeten verder gaan met de BPR, met de algemene hervorming van de diensten van het departement. De BPR werd voorbereid niet alleen met consulenten maar met meer dan 200 ambtenaren van het departement. Ik dank de vele ambtenaren voor het werk dat ze gepresteerd hebben. Het was voor de 200 ambtenaren niet gemakkelijk hun werkzaamheden te combineren met het uitwerken van een algemene hervorming.

Wat het management betreft, heb ik altijd de eerst gerangschikte benoemd. Ik zal dat blijven doen. Dat was wellicht niet het geval bij de vorige regeringen. Ik heb altijd de eerst gerangschikte benoemd.

carrière spécifique.

Les propositions s'inscrivent dans le cadre de l'arrêté royal du 5 septembre 2002 portant réforme de la carrière de certains agents des administrations de l'Etat. La spécificité est maintenue là où elle se justifie. Le principe de la carrière accélérée par l'intermédiaire de la réussite à des concours est également conservé. Par ailleurs, plus de 3.000 fonctionnaires de niveau D ont été intégrés au niveau C. Les fonctionnaires de rang 28 ont été intégrés dans l'échelle BF3.

Des renseignements complémentaires et l'aperçu des propositions par grade seront disponibles sous peu sur le site de Coperfin. Ce matin, j'ai soumis pour information au cabinet restreint le dossier concernant les carrières au département des Finances.

La manifestation du 24 janvier 2003 était dirigée contre le projet de mobilité. Aux Finances, il ne s'agit toutefois pas de mobilité, mais de mise à disposition sur une base volontaire.

Nous devons poursuivre le BPR (*Business Process Reengineering*), un projet auquel ont travaillé non seulement des consultants mais également plus de 200 agents des Finances.

En matière de management, j'attire l'attention sur le fait que j'ai toujours nommé le candidat le mieux classé. Je continuerai à procéder de cette manière. La décision concernant Umicor a été prise par le comité de direction pour les administrations fiscales.

En ce qui concerne les carrières, un groupe de travail intercabinets doit être constitué. Je fournirai volontiers des informations précises à chaque agent en particulier.

Wat Umicor betreft, wijs ik erop dat het een beslissing is van het directiecomité voor fiscale administraties. De topambtenaren van de fiscale administraties hebben een beslissing genomen. We kunnen met dit dossier naar de Europese Commissie stappen en naar de rechtbank. De topambtenaren moeten hun standpunt verdedigen.

Wat de loopbaan betreft, heb ik een voorstel gedaan aan “de kern”. We moeten evolueren naar een IKW, een interkabinettenwerkgroep die meer inlichtingen kan verschaffen zoals dat voor de ambtenaren is gebeurd. Ik wens precieze informatie te geven aan elke individuele ambtenaar. Dat is, mijns inziens, zeer nuttig. Ik geef graag zoveel mogelijk informatie. Er zijn twee mogelijkheden: ofwel kunnen we voortgaan met een onderhandeling inzake de loopbaan met uitsluitend verhogingen van de wedden. Voor 2003 kosten onze voorstellen meer dan 6.700.000 euro, voor 2004 is dat meer dan 11 miljoen euro en voor 2005 21 miljoen euro. Onze onderhandelingen hebben uitsluitend betrekking op verhogingen van de wedden. Mocht het onmogelijk blijken deze onderhandelingen tot een goed einde te brengen, dan moeten we wellicht opteren voor de BPR, de herstructurering van heel het departement in 2003 om daarna opnieuw te onderhandelen over de loopbanen. Ik weet het niet. De Ministerraad moet de knoop doorhakken. We hebben een goeduitgewerkt voorstel voor Financiën?

We zullen moeten uitmaken of we meer informatie moeten verstrekken aan de ambtenaren. Het is eveneens een begrotingsaanpak. We zullen moeten uitmaken of het mogelijk is om verder te onderhandelen over de loopbaan. Als dit niet mogelijk blijkt zullen we in 2003 de herstructurering van heel het departement moeten afwerken en daarna opnieuw onderhandelingen aanknopen over de loopbanen.

01.04 Yves Leterme (CD&V): Mijnheer de minister, ik denk dat u zelf de kern van het probleem in een zin hebt samengevat. U hebt gezegd: “Ik begrijp de ambtenaren niet”. Ik denk dat dit een bijzonder goede samenvatting van het probleem is in uw eigen woorden.

U begrijpt de ambtenaren niet en u wil ze ook niet begrijpen. U hebt heel het dossier van de onderhandelingen overgelaten aan minister Van den Bossche. U bent pas te elfder ure, bij het vallen van het blad in de herfst, even op het toneel verschenen, toen het kwaad was geschied. Mijnheer de minister, welke positieve maatregelen heeft u vanuit uw specifieke bevoegdheid voor het departement Financiën genomen op het vlak van de verloning bovenop de algemene maatregelen – verhoging van een aantal premies – van Copernicus? Wat legt u op tafel voor de ambtenaren die terecht sociale acties voeren?

U hebt het element politisering niet weerlegd. Bijvoorbeeld in het geval van Umicor verwijst u naar beslissingen van het directiecomité. Het zijn volgens u de ambtenaren die de beslissingen nemen. De kritiek is juist dat u op onvertogen momenten ervan droomt om de gewestelijke directeurs – wellicht tot in het Luikse – zelf aan te wijzen. U wil blijkbaar invloed uitoefenen op de aanwijzing van die gewestelijke directeurs omdat u weet dat de obediëntie van die mensen wel zal zorgen voor gunstige afwikkelingen van dossiers die u welgevallig zijn of waarvan de betrokkenen u welgevallig zijn. Dat

Nous pouvons poursuivre les négociations sur la carrière et les traitements. Si ces négociations ne devaient toutefois pas aboutir, nous pourrions nous borner à mettre en œuvre en 2003 les programmes BPR et la réforme du département. Les négociations sur la réforme de la carrière pourraient alors reprendre ultérieurement.

01.04 Yves Leterme (CD&V): Le ministre a bien résumé le problème en disant qu'il ne comprend pas les fonctionnaires. Mais il ne veut pas les comprendre. Il a laissé au ministre Van den Bossche le soin de mener les négociations et n'est lui-même intervenu qu'au tout dernier moment. Le ministre pourrait-il me préciser ce qui a été proposé sur le plan financier, spécifiquement pour le département des Finances?

En ce qui concerne la politisation, le ministre affirme que ce sont les fonctionnaires eux-mêmes qui prennent les décisions. La critique selon laquelle le ministre rêve de pouvoir désigner lui-même les directeurs régionaux est pertinente. Il laisse ainsi la politisation s'insinuer dans le département.

is het probleem. U doet de kanker van de politisering insluipen in een departement dat tot nu toe daarvan gespaard was gebleven.

Na 3,5 jaar volledige bevoegdheid over de administratie zwaait u in het begin van uw antwoord met een aantal elementen en maatregelen, maar vandaag liggen eisen en vragen om een gesprek en om onderhandelingen op tafel en de betrokkenen worden geconfronteerd met een minister die zelf zegt dat hij de ambtenaren niet begrijpt. Dit is een erkenning van het probleem die volgens mij kan tellen en die meteen het ergste laat vermoeden voor het verdere verloop van de onderhandelingen die door u niet ernstig zijn genomen en door u veel te lichtzinnig zijn benaderd.

Ik zou u willen oproepen om uw leven te beteren. Ik heb de indruk dat u terzake niet tot een betere houding wordt aangezet. De groenen en de socialisten laten dit allemaal gebeuren binnen de regering. Het slechte werk, het afdrijven van de administratie van de belastingen, de chaos die dreigt voor het Ministerie van Financiën gebeurt met medeweten van uw socialistische en groene collega's in de regering. Ik zou aan de regering willen vragen om dit dossier ernstig te nemen. Als men de zaken zo op hun beloop laat, is men de kwaliteit van een van de beste ambtenarenkorpsen van het land definitief op de helling aan het plaatsen. U mag veel show verkopen, al dan niet in aanwezigheid van lieflijke dames, maar dit zal u hoe dan ook aangerekend worden en het zal vooral ook het land aangerekend worden.

01.05 Geert Bourgeois (VU&ID): Mijnheer de minister, u zegt dat u een nieuw voorstel, nieuwe teksten aan "de kern" heeft voorgelegd. Wat mij betreft, bent u hier in elk geval aan de kern voorbijgegaan.

Ik heb geen antwoord gekregen op mijn vragen die de vertolking zijn van essentiële problemen die leven bij de ambtenaren. U zegt dat u desnoods enkel de herstructurering zult doorvoeren en de regeling van de nieuwe loopbaanontwikkeling zult uitstellen. Daarmee hebben die tienduizenden ambtenaren geen antwoord op hun fundamentele zorgen en bezwaren. U zegt dat u individuele informatie zult verstrekken. De essentie van onze vragen heeft betrekking op het dreigende gevaar voor het teloorgaan van de objectiviteit. U antwoordt daar niet op.

Het tweede element had betrekking op de bezwaren tegen de competentietests. Het derde element handelde over de specifieke problemen in elk van de niveaus. Ook daarop kwam geen antwoord. Het ergste dat kan gebeuren, is dat er een demotivering ontstaat binnen dat korps dat de slagader vormt van de Staat. U gaat er wel prat op dat u meerontvangsten hebt maar u weet dat er bij dat korps op heel veel plaatsen en tal van terreinen demotivering is. Uw gebrek aan beleid terzake is niet zonder risico, mijnheer de minister.

Moties Motions

Tot besluit van deze bespreking werden volgende moties ingediend.
En conclusion de cette discussion les motions suivantes ont été déposées.

Een motie van aanbeveling werd ingediend door de heren Yves Leterme en Geert Bourgeois en luidt als volgt:

Les négociations n'ont pas été prises au sérieux et les écologistes et socialistes laissent faire.

01.05 Geert Bourgeois (VU&ID): Le ministre affirme que le cas échéant il appliquera uniquement la restructuration, l'élaboration des nouvelles règles pour l'orientation de la carrière étant reportée. Il n'a toutefois pas répondu aux questions sur le manque d'objectivité et sur les objections soulevées à l'encontre des tests. Il n'a pas davantage parlé des problèmes spécifiques à chaque niveau. La démotivation risque ainsi de s'aggraver.

“De Kamer,
gehoord de interpellaties van de heren Yves Leterme en Geert Bourgeois
en het antwoord van de minister van Financiën,
overwegende de onrust die naar aanleiding van de slechte aanpak van de hervorming van de
administratie van financiën bij de personeelsleden leeft;
overwegende het algemeen belang van een goed werkende administratie van financiën met het oog op de
correcte inning van de belastingen;
vraagt de regering
- in de hervorming de specificiteit van de loopbaan van de ambtenaren van financiën te erkennen en er
naar te handelen;
- blijvend bij bevorderingen de specifieke examens te valoriseren in plaats van algemene
competentietesten;
- absolute voorrang te geven aan de verbetering van de werkmiddelen ten behoeve van de
ambtenaren van financiën.”

Une motion de recommandation a été déposée par MM. Yves Leterme et Geert Bourgeois et est libellée
comme suit:

“La Chambre,
ayant entendu les interpellations de MM. Yves Leterme et Geert Bourgeois
et la réponse du ministre des Finances,
considérant l'inquiétude causée parmi les membres du personnel par la mauvaise approche de la réforme
de l'administration des finances;
considérant que, dans l'intérêt général, l'administration des finances doit fonctionner correctement en vue
d'une perception correcte des impôts;
demande au gouvernement
- de reconnaître, dans le cadre de la réforme, la spécificité de la carrière des agents des finances et d'agir
en conséquence;
- de toujours valoriser, lors de promotions, les examens spécifiques, plutôt que des tests de compétences
généraux;
- d'accorder la priorité absolue à l'amélioration des moyens de fonctionnement au bénéfice des agents des
finances.”

Een eenvoudige motie werd ingediend door de heren Eric van Weddingen en Alfons Borginon.

Une motion pure et simple a été déposée par MM. Eric van Weddingen et Alfons Borginon.

Over de moties zal later worden gestemd. De bespreking is gesloten.
Le vote sur les motions aura lieu ultérieurement. La discussion est close.

*La réunion publique de commission est levée à 10.59 heures.
De openbare commissievergadering wordt gesloten om 10.59 uur.*